

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 10C/109/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113206969
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2017:8113206969.6

Rozhodnutie

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: mBank S.A., pobočka zahraničnej banky, Pribinova 10, Bratislava, IČO: 36 819 638, zastúpeného: Bartošík Šváby s.r.o., so sídlom BBC V, block A, Plynárska 7/A, Bratislava, IČO: 35 929 049, proti žalovanému: M. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX/XX, XXX XX U., o zaplatenie 1.561,62 Eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1 478,23 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 01. 01. 2012 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietal.

III. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na tunajšom súde dňa 13.08.2014 žiadal žalobca zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 1.561,62 Eur titulom nesplateného úveru.

2. Nakoľko sa súdu žiadnymi dostupnými prostriedkami nepodarilo zistiť pobyt žalovaného, bol mu podľa v čase podania žaloby platného a účinného § 29 ods. 2 O.s.p. ustanovený opatrovník. Následne v zmysle § 116 ods. 1 - 3 CSP súd po vykonaní všetkých úkonov potrebných na zistenie skutočného pobytu žalovaného zverejnil oznámenie o podanej žalobe na webovej stránke súdu a na úradnej tabuli súdu (č. I. 109 spisu). Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

3. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 10 C 109-2014-73 zo dňa 10.10.2014 súd žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po oboznámení sa s predloženými listinnými dôkazmi súd podrobil predloženú zmluvu kontrole z pohľadu ochrany spotrebiteľa, nakoľko je zrejmé, že sa jedná o vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že navrhovateľ odstúpil od zmluvy. Odstúpením od zmluvy dochádza k zrušeniu zmluvy od začiatku, čím má každá strana právo na vydanie toho, čo zo zrušenej zmluvy plnila. Takýto nárok plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčuje za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu. Súd prvej inštancie dôvodil, že žaloba na tunajšom súde bola podaná dňa 18.03.2014, pričom dvojročná premlčacia doba uplynula dňa 11.10.2013, teda po márnom uplynutí premlčacej doby. Nakoľko sa jedná o spotrebiteľský vzťah, súd prihliadol na oslabenie práva aj bez návrhu, resp. vznesenej námietky premlčania. Ak teda je právo premlčané, nemožno ho veriteľovi priznať, z tohto dôvodu súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Pokiaľ došlo k premlčaniu uplatnenej istiny, dochádza aj k premlčaniu uplatneného príslušenstva pohľadávky, preto súd žalobu zamietol v celom rozsahu.

4. Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalobca v dôvodoch svojho odvolania uviedol, že návrh na začatie konania bol podaný 8.3.2013 a nie 18.3.2014, ako nesprávne uviedol súd prvého stupňa. Podľa jeho názoru, napadnutým rozsudkom bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní, lebo odôvodnenie rozsudku považoval za nepostačujúce. Namietal nesprávne právne posúdenie, ako aj posúdenie právneho vzťahu v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a nie v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka, ako aj účinky odstúpenia od zmluvy a nesprávne posúdenie premlčania uplatneného nároku. Zmluvy o úveroch sú jedným z najrozšírenejších foriem spotrebiteľských úverov. Všeobecné akceptovanie napadnutého právneho posúdenia následkov odstúpenia od úverovej zmluvy veriteľom zásadným spôsobom ovplyvňuje obchodný model poskytovania spotrebiteľských úverov. Z tohto dôvodu navrhol zrušiť napadnuté rozhodnutie a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, resp. v prípade, ak sa súd nestotožní s obsahom odvolania, navrhol pripustiť dovolanie.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozhodol uznesením č. k. 4 Co 109/2014 zo dňa 28.10.2015 tak, že zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z obsahu spisu vyplynulo, že žalobca podal žalobu elektronicky 8.3.2013, ktorá skutočnosť je nesporná z č. I. 2, 3 spisu, lebo po overení elektronického podpisu navrhovateľa bol výsledok overenia platný a potvrdenka o overení bola žalobcovi zaslaná 9.3.2013 a o prijatí dokumentov 8.3.2013. Taktiež aj predmetná vec bola zapísaná do registra Ro pod sp. zn. 13Ro/88/2013. Uvedenú uplatnená námietku odvolací súd považoval za rozhodnú pre posúdenie nesprávnosti napadnutého rozhodnutia. Zároveň odvolací súd uložil súdu prvého stupňa posúdiť dôvodnosť uplatneného nároku, pričom konštatoval, že súd prvého stupňa náležite zdôvodnil právny vzťah medzi účastníkmi konania ako vzťah spotrebiteľský, posúdenie účinkov odstúpenia v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka.

6. Súd prvej inštancie po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu viazaný jeho právnym názorom vykonal vo veci dokazovanie oboznámením samotnou žalobou, odstúpením od zmluvy, zmluvou o poskytnutí hotovostného úveru, žiadosti o poskytnutie hotovostného úveru, harmonogramu splátok, výpisu z účtu, rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 10C/109/2014 zo dňa 10. 10. 2014, uznesením odvolacieho súdu sp. zn. 4Co/51/2015 zo dňa 28. 10. 2015 ako aj ostatného spisového materiálu, pričom bol zistený tento skutkový stav:

7. Účastníci konania uzavreli zmluvu o poskytnutí hotovostného úveru „mPôžička“, na základe ktorej poskytol navrhovateľ odporcovi úver vo výške 1.692,89 Eur, ktorý mal byť splácaný v jednotlivých splátkach, ktoré boli rozpísané v zmluve do úplného splatenia dlhu. Predmetná zmluva bola podpísaná 19.09.2008. Následne z dôvodu nesplácania úverových splátok navrhovateľ podaním zo dňa 04.10.2011 odstúpil od zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru, pričom odporca neprevzal odstúpenie od zmluvy, pričom zásielka bola poštou uložená dňa 10.10.2011. Žalovaný z poskytnutej sumy úveru zaplatil dve splátky vo výške 107,88 eur (15.10.2008) a 106,78 eur (19.11.2008). Žaloba bola podaná na tunajší súd elektronicky dňa 8.3.2013.

8. Na základe uvedeného súd právne uzatvára:

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

9. Súd prvej inštancie zastáva názor, že spotrebiteľské zmluvy majú občianskoprávny charakter čo napokon možno vyvodiť aj z ich zaradenia do Občianskeho zákonníka. Akékoľvek pochybnosti v tomto smere zákonodarca odstránil zákonom č. 102/2014 Z. z., ktorý doplnil § 52 ods. 2 o nasledovnú vetu: „Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. V tejto súvislosti možno poukázať na právny záver vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR 3Mcdo 12/2014 zo dňa 21.4.2015. V zmysle neho vzhľadom na absenciu prechodných ustanovení právneho predpisu, ktorého sú súčasťou, od účinnosti tohto právneho predpisu t.j. 1.5.2014 sa tieto novelizované ustanovenia vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

10. Ďalším argumentom pre aplikáciu Občianskeho zákonníka je skutočnosť, že vzhľadom na charakter účastníkov zmluvy aj jej predmet je potrebné túto zmluvu, ako to už súd uviedol, posudzovať podľa osobitného právneho predpisu, ktorým je zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluva sa teda neposudzuje podľa Obchodného zákonníka, ale osobitného právneho predpisu. Pôsobnosť Obchodného zákonníka je upravená v § 361, kde v ods. 3 písm. d/ citovaného zákona (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) sa Obchodným zákonníkom spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov a ich záväzkové vzťahy okrem iného zo zmluvy o úvere (§ 497). Použitie Obchodného zákonníka je teda uvedené explicitne v citovanom § a teda aplikuje sa len na zmluvy uzavreté podľa § 497 Obchodného zákonníka, čo však nie je tento prípad, keďže úverová zmluva bola uzavretá podľa zákona č. 258/2001 Z. z..

11. Navyše súd poukazuje na vyššie citované ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v súvislosti s ním aj na vyslovený názor o nutnosti aplikácie Občianskeho zákonníka aj vo veciach posúdenia odstúpenia od zmluvy pri spotrebiteľských zmluvách, ktorý bol vyslovený už vo viacerých súdnych rozhodnutiach napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove 21Co 116/2013 zo dňa 15.4.2014 alebo 6Co 105/2013 zo dňa 10.12.2013. Súdny poukázali na to, že ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy vrátane úverov. Ak by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ mali byť vyňaté niektoré typy spotrebiteľských zmlúv, zákonodarca by to explicitne upravil. Citované ustanovenie sleduje vylúčenie dopadu nepriaznivejšieho právneho následku na spotrebiteľa oproti následku, ktorý dopadá na spotrebiteľa podľa „tohto“ zákona, pričom je logické, že zákonodarca tým rozumel Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo.

12. Vychádzajúc z občianskoprávneho charakteru spotrebiteľskej zmluvy a skutočnosti, že úprava odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka je pre spotrebiteľa výhodnejšia ako úprava v Obchodnom zákonníku, preto s použitím § 54 ods. 1 OZ sa použije pre tento inštitút § 48 Občianskeho zákonníka, na ktorý napokon poukazuje aj § 5 zákona č. 258/2001 Z. z..

13. Podľa § 48 ods. 1 OZ od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

14. Podľa § 48 ods. 2 OZ odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

15. Podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa pri odstúpení zmluva ruší od začiatku (ex tunc) a preto vzťah z nej je potrebné vyporiadať podľa § 457 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak je zmluva neplatná alebo ako bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove 1Co 154/2014 zo dňa 8.10.2014, 8Co 15/2013 zo dňa 16.12.2013, 6Co 81/2012 zo dňa 14.2.2013, Krajského súdu v Trnave 11Co 47/2014 zo dňa 22.10.2014). Na podporu tohto záveru možno však poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 402/2013 zo dňa 19.6.2013, ktorý sa zaoberal sťažnosťou práve vo veci právneho posúdenia odstúpenia od zmluvy

podľa Občianskeho zákonníka pri spotrebiteľskom úvere a považoval ho za ústavne konformný a preto sťažnosť odmietol.

16. Vychádzajúc z ustanovenia § 457 Občianskeho zákonníka žalobca má nárok len na vrátenie finančných prostriedkov, ktoré poskytol žalovanému. Právny vzťah medzi účastníkmi konania je potrebné posúdiť podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade od 1.8.2008 do 30.11.2009).

17. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b) citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 4 ods. 2 citovaného zákona.

Podľa § 4 ods. 2 písm. d) zákona č. 258/2001 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť.

Podľa § 4 ods. 2 písm. i) vyššie uvedeného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,

18. Súd prvej inštancie preto konštatuje, že nakoľko bola suma poskytnutého úveru vo výške 1692,89 eur a žalovaný uhradil dve splátky vo výške 107,88 eur (15.10.2008) a 106,78 eur (19.11.2008), žalovaný je vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (či už kvôli § 4 ods. 2 písm. d), i) alebo kvôli odstúpeniu od zmluvy podľa § 48 ods. 2 OZ) povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1478,23 eur (predstavujúcu rozdiel medzi poskytnutým úverom a uhradenými splátkami) spolu s príslušenstvom, pričom súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Žalobca síce od zmluvy odstúpil, stihol podať žalobu v zákonnej dvojnásobnej premlčacej dobe, avšak s ohľadom na ust. § 54 ods. 1 OZ spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

19. V súlade s dispozičnou zásadou v konaní súd priznal žalobcovi úroky z omeškania vo výške ich uplatnenia teda 9% ročne tak, ako je to uvedené vo výroku rozsudku.

20. Úroky z omeškania boli priznané podľa § 517 ods. 1, 2 OZ.

Podľa § 517 ods. 1 vety prvej OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom od začiatku omeškania (1.1.2012) výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

21. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

22. O trovách konania súd rozhodol v zmysle citovaných zákonných ustanovenia. Vo veci mal žalobca úspech v rozsahu 41 % (1.478,23 eur zo žalovaných 1.561,62 + príslušenstvo vyčíslené do dňa tohto rozsudku, t. j. zmluvný úrok 16,50 % od 20.2.2009 do 17.1.2017), žalovaný bol úspešný v rozsahu 59 %, preto žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému súd náhradu trov konania nepriznal, nakoľko z obsahu spisu mu žiadne trovy nevyplývajú.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.